

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Den Haag

**Ministerie van Buitenlandse
Zaken**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland

www.minbuza.nl

Onze referentie
BZ2520756

Uw referentie
178290

Bijlage(n)
-

Datum 20 november 2025
Betreft Vragen over het EU Gender Actie Plan

Geachte voorzitter,

Hierbij doen wij u de beantwoording toekomen van de vragen van de D66-fractie, mede namens de SP-fractie naar aanleiding van de brief van 8 juli jl. over het EU Gender Actie Plan III en de afschaffing van het feministisch buitenlandbeleid.¹ Deze vragen werden ingezonden op 1 oktober jl. met het kenmerk 178290.

Vraag 1

In de Kamerbrief wordt aangegeven dat het stopzetten van het feministisch buitenlandbeleid voortkomt uit een bezuinigingsopdracht. Als gevolg hiervan heeft het kabinet ervoor gekozen om drie fte's op te heffen die zich bezighouden met de uitwerking van het feministisch buitenlandbeleid. Hiernaast trekt Nederland zich terug uit de groep van internationale koplopers – de zogenoemde FBB-groep. In de brief onderbouwt de minister echter niet waarom er, als gevolg van de taakstelling, juist op het feministisch buitenlandbeleid wordt bezuinigd. Kunt u verduidelijken waarom er specifiek op dit beleidsterrein wordt bezuinigd? Heeft het kabinet onderzocht of andere doeltreffende maatregelen genomen konden worden om deze bezuinigingen te voorkomen? Zo ja, kunt u aangeven welke maatregelen het treft? Tijdens het debat van 22 april jl. is de vraag gesteld hoeveel de bezuiniging het ministerie oplevert. Kunt u uiteenzetten hoeveel de bezuiniging oplevert?

Antwoord

Dit kabinet heeft te maken met een bezuinigingsopdracht zowel op ontwikkelingshulp als op het ambtenarenapparaat, en moet keuzes maken. In de Beleidsbrief Ontwikkelingshulp² staan de keuzes die het kabinet gemaakt heeft om invulling te geven aan de bezuinigingsopdracht op Ontwikkelingshulp. Er zijn de komende jaren minder middelen beschikbaar voor vrouwenrechten en gendergelijkheid dan voorgaande jaren. Het was daarom niet realistisch om de extra ambitie die het vorige kabinet had ingezet met het feministisch buitenlandbeleid voort te zetten. Ook bij de invulling van de taakstellingsopdracht

¹ Kamerstuk 36180 nr. 17 d.d. 8 juli 2025

² Kamerstuk 36180 nr. 133 d.d. 20 februari 2025

voor het ambtenarenapparaat is gekeken naar de beleidsmatige prioriteiten en verschuivingen. Er is voor gekozen om de 3 fte's die destijds voor de uitwerking van het feministisch buitenlandbeleid gecreëerd waren op te heffen. Deze taakstelling wordt in de komende jaren gerealiseerd.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2520756

Met inachtneming van het amendement Hirsch³ zal onder begrotingsartikel 3.2 in 2026 en 2027 €20 miljoen aan vrouwenrechten en gendergelijkheid worden besteed. Dat is voor 2026 en 2027 een bezuiniging van ongeveer €30 miljoen per jaar ten opzichte van voorgaande jaren, en de daaropvolgende jaren een bezuiniging van ongeveer €50 miljoen per jaar. Daar tegenover staat dat het kabinet middels begrotingsartikel 3.3 binnen het nieuwe beleidskader Focus voor samenwerking met maatschappelijke organisaties cumulatief €210 miljoen beschikbaar stelt voor vrouwenrechtenorganisaties voor de periode 2026-2030.⁴ Daarnaast zal binnen het Focus beleidskader ook onder de financieringsinstrumenten voor het bestrijden van de hiv/aids epidemie en het tegengaan van schadelijke praktijken substantieel aandacht zijn voor vrouwen en meisjes.

Vraag 2

In de Kamerbrief wordt een positief beeld van de Nederlandse inzet op vrouwenrechten en gendergelijkheid getoond. Maar veel behaalde resultaten zijn voortgekomen uit het feministisch buitenlandbeleid en substantiële investeringen in gendergelijkheid. De noodzaak van dit beleid is naar de mening van deze leden onverminderd groot. Toch reduceert Nederland vanaf 2026 het budget voor gendergelijkheid drastisch, van €510 miljoen naar €195 miljoen over vijf jaar. De bezuinigingen treffen in totaal drie van de financieringsinstrumenten onder het beleidskader 'Focus' die gendergelijkheid en vrouwenrechten als hoofddoel hebben. Hoe verwacht u met minder middelen nog steeds bij te kunnen dragen aan de doelstellingen van het derde EU-genderactieplan (GAP-III)? Erkent u de rol van vrouwenrechtenorganisaties bij democratische verantwoordingsmechanismen, zoals in het kader van de Nederlandse commitment aan GAP-III?

Antwoord

Vrouwenrechtenorganisaties spelen inderdaad een belangrijke rol binnen de Nederlandse inzet op het gebied van vrouwenrechten en gendergelijkheid, ook als onderdeel van het EU GAP III. Het huidige kabinet stelt (nog los van de middelen beschikbaar voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten) €210 miljoen beschikbaar voor vrouwenrechtenorganisaties binnen beleidskader Focus voor de periode 2026-2030. Daarbovenop is er conform amendement Hirsch €20 miljoen in 2026 en 2027 beschikbaar voor de brede Nederlandse inzet op vrouwenrechten en gendergelijkheid. Ook met minder middelen zet het kabinet zich dus in voor dit thema en blijft, zoals genoemd in de Kamerbrief over de afschaffing van het feministisch buitenlandbeleid en uitvoering van EU GAP III⁵, gecommitteerd aan de afspraken binnen het EU Gender Actie Plan III (EU GAP III), zoals dat 85% van de ODA-uitgaven bijdraagt aan gendergelijkheid. Specifieke aandacht voor de rol en behoeften van vrouwen is immers belangrijk voor de effectiviteit van

³ Kamerstuk 36725 nr. 21 d.d. 30 juni 2025

⁴ Staatscourant 16 oktober 2025 [wetten.nl - Regeling - Besluit FemFocus - BWBR0051628](https://wetten.nl/-/Regeling-BesluitFemFocus-BWBR0051628)

⁵ Kamerstuk 36180 nr. 17 d.d. 8 juli 2025

ontwikkelingshulp.⁶ Tevens draagt Nederland direct bij aan de doelstellingen en prioriteiten van het EU GAP III met inzet op het gebied van vrouwen, vrede en veiligheid, het bestrijden van geweld tegen vrouwen en het bevorderen van de economische positie van vrouwen en meisjes (o.a. via het bovengenoemde beleidskader Focus).

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2520756

Daarnaast draagt het kabinet, zoals benoemd in de Kamerbrief van 8 juli jl., ook middels bilaterale en multilaterale diplomatieke inzet bij aan de doelstellingen van het EU GAP III, alsmede middels de Nederlandse inzet op het gebied van mensenrechten. De inzet op vrouwenrechten blijft een van de zes Nederlandse mensenrechtenprioriteiten en Nederlandse ambassades in het buitenland zetten zich geregeld in voor het bevorderen van vrouwenrechten en gendergelijkheid middels (publieks)diplomatie en programma's.

Vraag 3

Nu dit kabinet het feministisch buitenlandbeleid wil afschaffen en er minder middelen beschikbaar komen voor gendergelijkheid, maken de leden van de fracties van D66 en SP zich zorgen over hoe deze thema's toch stevig verankerd blijven in het Nederlandse buitenlandbeleid. Daarbij gaat het zowel om het versterken van bestaande mechanismen voor gendermainstreaming als om het erkennen van de belangrijke rol van vrouwenrechtenorganisaties. Hoe voorkomt het kabinet dat zonder voldoende middelen en (interne) verantwoordingsmechanismen gendermainstreaming verzandt in 'gender wegstreaming'?

Antwoord

Door middel van de geïntegreerde aanpak van gendergelijkheid en vrouwenrechten blijven zij een integraal onderdeel van het buitenlandbeleid. Dit betekent onder andere dat er aandacht is voor vrouwenrechten in beleidsvorming (o.a. meerjarige landenstrategieën) en in de beleidsuitvoering (o.a. activiteitencyclus). Om de kennis en capaciteit die dit vergt te waarborgen, hebben beleidsmedewerkers in Den Haag en op posten toegang tot interne expertise en gereedschap, waaronder het Rijksbrede beleidskompas⁷. Ook werkt Nederland nauw samen met gelijkgezinde landen om kennis uit te wisselen.

Vraag 4

Verder betekenen deze bezuinigen dat lokale en Nederlandse vrouwenrechtenorganisaties het kabinet en/of de Kamer niet kunnen informeren over de impact van Nederlandse buitenlandsbeleid op vrouwenrechten en gendergelijkheid in de focusgebieden. Bent u bereid de Kamer jaarlijks te informeren over de implementatie van de GAP-III doelstellingen? Bent u bereid de voorhanden zijnde institutionele mechanismen te verstevigen (zoals het verplicht maken van toetsing aan de criteria van de OESO-DAC marker) ten behoeve van betere gendermainstreaming?

⁶ [UN Women](#) Kamerstuk 36180 nr. 133 d.d. 20 februari 2025

⁷ [Effecten op gendergelijkheid | Kenniscentrum voor beleid en regelgeving](#)

Antwoord

Lokale en Nederlandse vrouwenrechtenorganisaties kunnen het kabinet en de Kamer ook in de toekomst blijven informeren. Hiervoor dienen ze eigen middelen aan te wenden. Er is vanuit het beleidskader Focus geen financiering beschikbaar voor lobby in Nederland.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2520756

Voortgang over de implementatie van de EU GAP III doelstellingen wordt meegenomen in bestaande rapportages over de Nederlandse inzet op vrouwenrechten en gendergelijkheid, zoals wordt geduid in de Kamerbrief over de afschaffing van het feministisch buitenlandbeleid en de uitvoering van EU GAP III.⁸ Zo informeert het kabinet de Kamer tweejaarlijks over de voortgang van de Nederlandse inzet voor gendergelijkheid, SRGR en gelijke rechten van lhbtq+-personen binnen de Europese Unie. Tevens rapporteert het kabinet over de implementatie van het Nationaal Actieplan 1325 en de begroting van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp.

Het gebruik van de OESO-DAC gender marker is onderdeel van afspraken binnen het EU GAP III waar Nederland zich aan gecommitteerd heeft. Toetsing aan de criteria van de OESO-DAC gendermarker wordt standaard gedaan als onderdeel van de beoordeling van alle ODA-programma's vóórdat deze worden goedgekeurd.

De minister van Buitenlandse Zaken, Staatssecretaris Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingshulp,

D.M. van Weel

Aukje de Vries

⁸ Kamerstuk 36.180 nr 17 d.d 8 juli 2025

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M en R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

8 oktober 2025

Onze referentie

BZ2520756

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

22 oktober 2025

Plandatum/Deadline

Kamer

29 oktober 2025

Binnengekomen op

1 oktober 2025

nota

EK-Verzoek aan M inzake vragen over het EU Gender Actie Plan

Aanleiding

- Op 8 juli 2025 deelde gewezen minister Veldkamp een brief met de Kamer over de afschaffing van het feministisch buitenlandbeleid en de voortgang van het EU Gender Actie Plan III.
- Deze brief werd verstuurd naar aanleiding van:
 - (1) een toezegging van R Klever tijdens het Commissiedebat op 2 april 2025 over de beleidsbrief Ontwikkelingshulp om de Kamer per brief te informeren over hoe Nederland uitvoering geeft aan het EU Gender Actie Plan III GAP III;
 - (2) een toezegging van M Veldkamp tijdens de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken op 22 april 2025 in de Eerste Kamer om de Kamer per brief te informeren over het besluit de Nederlandse inspanningen op vrouwenrechten niet langer te doen in de context van het door het vorige kabinet geïntroduceerde feministisch buitenlandbeleid.
- Op 1 oktober 2025 ontving M vragen uit de Eerste Kamer van de leden van de D66-fractie, mede namens de SP, naar aanleiding van de Kamerbrief van 8 juli 2025.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord en ondertekening van de bijgaande Kamerbrief.

Kernpunten

- Aangezien de vragen tevens gerelateerd zijn aan budgetten onder de BHO begroting, wordt ondertekening door zowel M als R voorgesteld.
- Het EU Gender Actieplan (GAP) III (2020-2025) heeft als doel om gendergelijkheid te integreren in alle aspecten van het buitenlandbeleid van de EU en EU-lidstaten.
- Nederland draagt op verschillende manieren bij aan de doelstellingen binnen het EU GAP III, onder andere door toepassing van de gender marker in de activiteitscyclus en door ondersteuning van het tegengaan van geweld tegen vrouwen, het stimuleren van vrouwelijke ondernemers en de rol van vrouwen

in het bevorderen van duurzame vrede en veiligheid. Nederland werkt hiervoor nauw samen met EU-partners en andere gelijkgezinde landen.

- Over feministisch buitenlandbeleid wordt in de beantwoording benadrukt dat het huidige (demissionaire) kabinet een bezuinigingsopdracht heeft en niet hetzelfde kan doen met minder mensen en middelen. Mede vanwege de taakstelling is besloten om het label feministisch buitenlandbeleid te verwijderen. De bescherming en bevordering van de rechten van vrouwen en meisjes blijft een belangrijk onderdeel van het buitenlandbeleid.
- De beantwoording is in deze nieuwe versie op enkele plekken aangepast (zie onder toelichting).

Datum

8 oktober 2025

Onze referentie

BZ2520756

Toelichting

- In deze versie van de Kamerbrief zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - Ondertekening;
 - Een aantal korte tekstuele aanpassingen;
 - Informatie over het SDG5 fonds verwijderd en toegevoegd dat het bedrag €210 miljoen voor vrouwenrechtenorganisaties binnen het beleidskader Focus cumulatief is voor de jaren 2026 t/m 2030.
 - De verwijzingen naar gender mainstreaming zijn geschrapt. In het antwoord op vraag 3 is 'gender mainstreaming' aangepast naar 'de geïntegreerde aanpak van gendergelijkheid en vrouwenrechten';
 - Tenslotte is middels een herformulering benadrukt dat er binnen het beleidskader Focus geen financiering beschikbaar is voor lobby in Nederland.
- Ter beantwoording van de vraag over de OESO-DAC Gender marker geldt het volgende. Leden van de Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de OESO hebben zich gecommitteerd om de *marker* voor gendergelijkheid te toetsen bij alle bilaterale hulp en moeten hierover jaarlijks rapporteren via het *Creditor Reporting System* (CRS) van de OESO. Dit staat vastgelegd in de *Converged Statistical Reporting Directives for the Creditor Reporting System (CRS) and the Annual DAC Questionnaire* (para 437) van de OESO. Om dit te verduidelijken is een aanpassing gemaakt in de Kamerbrief in het antwoord van vraag 4.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden